

Miljøvedlegg til leieavtaler med båtlag/båtforeninger i Bergen kommune

Leietaker har ansvar for å rette seg etter de til enhver tid gjeldende lov og forskrifter som kan få betydning for drift av småbåthavner i Bergen kommune. I denne sammenheng nevnes særlig forurensningsforskriften kapittel 20.

I tillegg oppfordrer Bergen kommune leietaker til å følge de nedenfor listede generelle retningslinjer som kan medføre til en mer miljøvennlig drift ved de aller fleste småbåthavner.

Retningslinjene er utarbeidet i anledning rapporten «Miljøvennlige småbåthavner» for Miljødirektoratet, som kan leses i sin helhet her:

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M1048/M1048.pdf>.

1. Småbåthavner må ha et opplegg for å gi god og tilstrekkelig informasjon til båteierne om et miljøvennlig båtliv. Det må informeres om hvilket utstyr og rutiner havna har for å hindre forurensning, om utstyr og rutiner for avfallshåndtering, for håndtering av kjemikalierester og farlig avfall, valg av miljøriktige produkter m.v.
2. Bunnstoff er vurdert som den viktigste kilden til forurensning ved småbåthavner. Ansvarlige for drift og utvikling ved alle småbåthavner må derfor vurdere og gjennomføre tiltak for å begrense spredning av bunnstoff fra både nye og gamle båter. Småbåthavner bør informere båteierne hvordan utslipp av bunnstoff kan hindres, hvilke muligheter man har til å redusere forbruket av bunnstoff eller til å ikke bruke bunnstoff ikke i det hele tatt.
3. Vask av båter med bunnstoff må skje på spyleplass med rensing av spylevannet for å unngå forurensning. Som i Sverige, så anbefales det at anlegg som håndterer minst 50 båtvaske/år utrustes med renseanlegg som består av sandfangskum og et tilstrekkelig filteranlegg. For anlegg som håndterer mindre enn 50 båtvaske/år kan det være tilstrekkelig med en sandfangskum for spylevannet eller at man på andre måter fanger opp partikler. Renset vann må tilfredsstillende grenseverdier fra miljømyndighetene.
4. Vedlikehold av båter må ikke føre til spredning av bunnstoff eller maling. Arbeidet må enten skje på områder der vann og partikler ledes til renseanlegg (se pkt.3), eller så må bunnstoff og maling som skraperes eller slipes bort samles opp, for eksempel med presenning under båten eller støvsuger. Oppsamlet materiale må håndteres som farlig avfall. Metoder som kan redusere spredning (våtpussing, skrapping i stedet for sliping osv.) bør prioriteres. Småbåthavnene må informere om hvilket utstyr som eventuelt er tilgjengelig for båteierne.
5. Sandfangmasser, masser i spylerenner, filtermasse m.v. er i stor grad farlig avfall, og må derfor regelmessig samles opp, deklarerer og leveres som farlig avfall. Det kan være viktig å tømme aktuelle anlegg for masser før perioder med mye nedbør eller når det er svært stor vaskeaktivitet, slik at en stor vannbelastning ikke fører til utilsiktet spredning av forurensning.

6. Løsmasser som ligger på opplagsplasser med harde overflater (f.eks asfalt) og som kan være påvirket av bunnstoff, må samles opp så massene ikke spres og leveres som farlig avfall. Hvis ikke avrenning fra opplagsplasser ledes til renseanlegg, bør småbåthavner ha rutiner for regelmessig feiing eller på andre måter rengjøre opplagsområder og andre områder som kan være påvirket av bunnstoff, maling m.v. Feiing bør minst foretas en gang i året, og i det minste rett etter vårpussen.
7. Miljøundersøkelser viser at sandfangmasser og grunnmasser på opplagsplasser fremdeles forurenses med olje og drivstoff. Småbåthavnene må gjennomføre nødvendig tiltak for å hindre at søl av olje og drivstoff fører til forurensning, og at alle rester håndteres som farlig avfall.
8. Alle småbåthavner må ha løsninger for håndtering av restavfall. Hvis havna ikke har plass på land til system for mottak av restavfall eller hvis for eksempel havna samarbeider med andre aktører om restavfallet, så må båteierne informeres tydelig om hvor restavfall kan leveres.
9. Alle småbåthavner må ha løsninger for håndtering av farlig avfall. Hvis havna ikke har plass på land til system for mottak av farlig avfall eller hvis havna samarbeider med andre aktører, må båteierne informeres tydelig om hvor farlig avfall kan leveres. Miljøundersøkelser tyder på at forurensning i dag spres på grunn av mangelfull håndtering av farlig avfall. Det vurderes som spesielt viktig at alle småbåthavner som har opplagsplasser på land og/eller tekniske anlegg som drivstoffpumper, vaskeplasser, slipp m.v. har et system for mottak og oppbevaring av farlig avfall.
10. Småbåthavner bør generelt ha etablerte rutiner for opprydning av avfall, og særlig etter vårpuss og høstopptak da man ofte finner rester av tauverk, strips, plastkanner, impregnerte trevirke m.v. ved småbåthavner. Alle småbåthavner må ha som mål å ikke forsøple havet med plastavfall og mikroplast.
11. Småbåthavner som i dag ikke har oppsamling eller rensing av vann som er påvirket av vask eller vedlikehold av båter, bør vurdere tiltak for å redusere spredning av forurensning.
12. Småbåthavner som allerede har et renseanlegg bestående av sandfang eller lignende, bør undersøke funksjonen og effekten til anlegget. Effekten kan evalueres ved å prøveta og analysere rensset vann, og vurdere dette iht. grenseverdier fra miljømyndighetene.
13. Gruslagte opplagsplasser ved mange småbåthavner kan være så forurenset at risikoen for helse og spredning ikke er akseptabel. Hvis det er mistanke om at dette er tilfelle, må forurensningssituasjonen avklares og eventuelle tiltak gjennomføres.
14. Småbåthavner som i dag ligger i ferskvann må informere og eventuelt pålegge båteierne at det ikke skal brukes bunnstoff med biocider, da dette er unødvendig.